

\Hindi

Svami Agradevacharyavirachitah Rahasyatrayah

స్వామీఅగ్రదేవాచార్యవిరచితః రహస్యత్రయః

Document Information

Text title : Svami Agradevacharyavirachitah Rahasyatrayah

File name : rahasyatrayaagradevAchArya.itx

Category : raama, rAmAnanda

Location : doc_raama

Author : agradevAchArya

Proofread by : Mrityunjay Rajkumar Pandey

Description/comments : Rahasya Traya means the three main mantra of any lineage which is given by Acharyas

Latest update : June 20, 2024

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

June 20, 2024

sanskritdocuments.org

స్వామీఅగ్రదేవచార్యవిరచితః రహస్యత్రయః

మజ్జలాచరణమ్

శ్రీరామః సర్వలోకానాం నాయకః కరుణార్ణవః ।

దదాతు స్వపదామ్భోజం సర్వదుఃఖనివర్తకమ్ ॥

అర్థ - కరుణాసాగర పరబ్రహ్మ శ్రీరామచంద్ర జీ సర్వలోకోజ్ఞే నాయక హైమ్ । వే హమారే హృదయమేం సర్వదుఃఖోజ్ఞే నాశక అపనే పాదారవిన్దో కో స్థాపిత కరేమ్ ।

శ్రీనారదపాఞ్చురాత్ర్యాద్యుక్తరీత్యా ముముక్షుభిః ప్రపన్నైః సదాచార్య కృపాకటాక్షేణ రహస్యాని త్రీణి జ్ఞాతవ్యాని - శ్రీమన్మన్తరాజః, శ్రీమదష్టాక్షరః, సకృదేవ ప్రపన్నాయేత్యాదీని ॥ ౧ ॥

అర్థ - శ్రీనారదపాఞ్చురాత్రాది మేం కథిత రీతి కే అనుసార శరణాగత ముముక్షుఁలం కో కృపాదృష్టి వాలే (సేవా కే ద్వారా ప్రసన్న హుఁ)మహాన్ ఆచార్య సే తీన రహస్య జాననే చాహిం ౧। శ్రీమన్మన్తరాజ రహస్య । ౨ । శ్రీమదష్టాక్షర రహస్య । ౩ । సకృదేవ ప్రపన్నాయ ఇత్యాది రహస్య ।

ప్రథమరహస్యమ్

రామో జేఽన్తో వహ్నిపూర్వో నమోన్తః స్యాత్ షడక్షరః ।

తారకో మన్తరాజోఽయం సంసారవినివర్తకః ॥ ౨ ॥

అర్థ - వహ్ని బీజ (రాం)పూర్వ వాలా, నమః అన్త వాలా, తథా చతుర్థీకా ఏకవచన జే ప్రత్యయాన్త రామ శబ్ద (రామాయ)సే యుక్త షడక్షర వాలా (రాం రామాయ నమః)యహ తారక మన్తరాజ సంసార బన్ధనసే పూర్ణతః ముక్త కరనే వాలా హై ।

తత్ర శ్రీమత్షడక్షరమన్తరాజః షట్పదాత్మకః పఞ్చపదాత్మకశ్చేతి ॥ ౩ ॥

అర్థ - రహస్యత్రయ మేం శ్రీమత్ షడక్షర మన్తరాజ ఛః పదోం వాలా హై । మతాన్తరసే పాఞ్చ పద వాలా హై ।

తత్ర ప్రథమం పదం రకారః అవ్యక్త చతుర్థ్యన్తః, ద్వితీయం పదం ఆకారః ప్రథమాన్తః, తృతీయం పదం మకారః ప్రథమాన్తః, చతుర్థం పదం రామాయేతి చతుర్థ్యన్తః పఞ్చమం

పదం నేత్యవ్యయమ్, షష్ఠం పదం మః ఇతి షష్ఠ్యన్తమ్ || ౪ ||

అర్థ - ఉన పదోమేం ప్రథమ పద రకార అవ్యక్త చతుర్థీ విభక్తి వాలా హై । ద్వితీయ పద ప్రథమావిభక్త్యన్త ఆకార హై । తృతీయ పద ప్రథమాన్త మకార హై । చతుర్థ పద చతుర్థీ విభక్త్యన్త రామాయ హై । న యహ అవ్యయ పఞ్చమ పద హై । మ యహ షష్ఠీవిభక్త్యన్త షష్ఠ పద హై ।

తత్ర ప్రథమపదేన రకారేణ నిఖిలహయప్రత్యసీకకల్యాణగుణగణైకతానః సర్వజగత్కారణభూతః సర్వరక్షకః సర్వశేషీ భగవాన్ సీతాపతిః శ్రీరామః ప్రతిపాద్యతే || ౫ ||

అర్థ - ఉన ఛః పదోజ్కే అన్తర్గత ప్రథమ పద రకారకే ద్వారా సమూర్ణ దోషోనే రహిత, కల్యాణ కారక గుణ సమూహోజ్కే ఏకమాత్ర ఆశ్రయ, సభీ జగత్కే కారణ, సర్వరక్షక, సర్వశేషీ, సీతాపతి భగవాన్ శ్రీరామకా ప్రతిపాదన కియా జాతా హై ।

ఏతేన రక్షితస్తరప్రతిపత్తిర్యవర్త్యతే || ౬ ||

అర్థ - ప్రథమ పదకే ఉక్త అర్థకే ద్వారా శ్రీభగవాన్సే అతిరిక్త అన్యకే రక్షక హోనేకే నిశ్చయకా నిషేధ కియా జాతా హై ।

ద్వితీయపదేనాకారేణ అన్యశేషత్వనివృత్తిః భగవదనన్యార్హశేషత్వం, దేవతాన్తరాదిశేషత్వవ్యావృత్తిశ్చ ప్రతిపాద్యతే || ౭ ||

అర్థ - ద్వితీయ పద అకారకే ద్వారా జీవకే భగవదనన్యార్హశేషత్వ, అన్యశేషత్వకీ నివృత్తి తథా అన్య దేవతాఙ్కే ప్రతి శేషత్వకే నిరాకరణకా ప్రతిపాదన కియా జాతా హై ।

తృతీయపదేన మకారేణ జ్ఞానానన్దస్వరూపో జ్ఞానానన్దగుణకోఽణు పరిమాణో దేహాదివిలక్షణః స్వయంప్రకాశో నిత్యరూపో జీవః ప్రతిపాద్యతే || ౮ ||

అర్థ - తృతీయ పద మకారకే ద్వారా జ్ఞానానన్దస్వరూప, జ్ఞానానన్ద గుణవాలే, అణుపరిమాణవాలే, దేహాదినే విలక్షణ, స్వయంప్రకాశ, నిత్య జీవకా ప్రతిపాదన కియా జాతా హై ।

మకారవాచ్యో జీవో రకారవాచ్యాయ రామాయైవ శేషభూత ఇతి వాక్యార్థః || ౯ ||

అర్థ - మకారకా వాచ్య జీవ రకారకే వాచ్య శ్రీరామకా హీ (అకారకా వాచ్యశేష హై । మకారకా అర్థ జీవ, రకారకా అర్థ బ్రహ్మ తథా అకారకా అర్థ శేష హోనేకే కారణ యహ అర్థ నిష్పన్న హోతా హై । జీవ దేవతాన్తరకా శేష నహిం హై । యహ రకార, అకార ఔర మకార ఇన తీనోం పదోనే యుక్త రాం ఇన వాక్యకా అర్థ హై ।

చతుర్థపదేన “రామాయ” ఇత్యనేన సర్వచేతనాచేతనరమయితృత్వం, శ్రీరమయితృత్వం ఉభయలింగత్వం సర్వప్రాప్యత్వం, సర్వవ్యాపకత్వం, సర్వవిధబద్ధత్వం, ఉభయవిభూతినాయకత్వం

సత్యానందచిద్రూపత్వం చ ప్రతిపాద్యతే || ౧౦||

అర్థ - చతుర్థ పద రామాయకే ద్వారా సర్వచేతనాఽచేతనరమయితృత్వ, శ్రీరమయితృత్వ, ఉభయలిక్లతృత్వ, సర్వప్రాప్యతృత్వ, సర్వవ్యాపకతృత్వ, సర్వవిభబన్ధుత్వ, ఉభయవిభూతినాయకత్వ ఔర సత్యానందచిద్రూపత్వకా ప్రతిపాదన కియా జాతా హై ।

అనేన రాగద్వేషకరణం అబన్ధుభూతేషు బన్ధుత్వప్రతిపత్తిశ్చ వ్యావర్త్యతే || ౧౧||

అర్థ - చతుర్థ పదకే ద్వారా రాగద్వేష కరనే ఔర అబన్ధుఓంమేం బన్ధుత్వనిశ్చయ కి వ్యావృత్తి హోతీ హై ।

చతుర్థ్యా స్వరూపానురూపకైఙ్కర్యప్రార్థనా ఉచ్యతే || ౧౨||

అర్థ - “రామాయ” యహో(రామ ప్రాతిపాదికసే ఆయీ చతుర్థీ విభక్తికే ద్వారా జీవకే స్వరూపకే అనురూప శ్రీభగవాన్కా కైఙ్కర్య ప్రాప్త కరనేకే లిష ప్రార్థనాకీ జాతీ హై ।

అనేన ప్రాప్తవిషయాన్తరసేవా వ్యావర్త్యతే || ౧౩||

అర్థ - చతుర్థీ విభక్తికే ఉక్త అర్థకే ద్వారా రాగతః ప్రాప్త విషయాన్తరకే సేవనకా నిరాకరణ కియా జాతా హై । హమ భగవాన్కే హీ స్వాభావిక దాన హైమ్ । ఉనకా కైఙ్కర్య హీ హమారా కర్తవ్య హై । ఐసా సమర్థునే పర ఉనకీ ఉపాసనా సుగమ హో జాతీ హై । భగవాన్కే అతిరిక్త కోఈ మేరా నహిం హై । ఐసా సమర్థుకర ఉనకా కైఙ్కర్య కరనేసే సాంసారిక విషయోఙ్కా సేవన నహిం హోతా హై ।

పఞ్చమపదేన నేత్యనేన భగవదన్యశేషత్వం తదన్యప్రయోజనత్వం స్వస్వాతన్త్ర్యం చ వ్యావర్త్యతే || ౧౪||

అర్థ - అర్థ “న” ఇన పఞ్చమ పదకే ద్వారా భగవదన్యశేషత్వ, భగవద్కైఙ్కర్యాన్యప్రయోజనత్వ ఏవం జీవకీ స్వతన్త్రతాకా నిరాకరణ కియా జాతా హై ।

షష్ఠపదేన మ ఇత్యనేన జీవవాచకేన జీవన్య భగవదన్యార్హతేషత్వం తత్కైఙ్కర్యప్రయోజనత్వం తత్పారతన్త్ర్యస్వరూపత్వం చ ప్రతిపాద్యతే || ౧౫||

అర్థ - జీవవాచక మః ఇన షష్ఠ పదకే ద్వారా జీవకా భగవదన్యార్హతేషత్వ, భగవత్కైఙ్కర్యప్రయోజనత్వ ఔర తత్పారతన్త్ర్య స్వరూపకా ప్రతిపాదన కియా జాతా హై ।

తత్ర వాక్యార్థః మకారవాచ్యో జీవో రకారవాచ్యాయ రామాయైవ న స్విస్మై న అన్యస్మై తద్భోగ్యభూతః || ౧౬||

అర్థ - (పఞ్చమ ఔర షష్ఠ పదోఙ్కా ఉపర్యుక్త అర్థ హోనే పర)ఇన దో పదసమూహరూప వాక్యకా అర్థ యహ హై కి మకారకా అర్థ జీవ, రకారకే అర్థ అపనే ప్రియ స్వామీ

శ్రీమద్రామచన్ద్రజీకే లిప హీ హై । యహ న తో అపనే ప్రయోజనకే లిప హై ఔర న హీ
అన్య కిసీకే ప్రయోజన కే లిప హై, యహ శ్రీభగవాన్కా భోగ్య హై ।

అఖణ్డనమః శబ్దః ఉపాయ వాచకః । తత్ర మకార వాచ్యస్య మమ రకారవాచ్యః శ్రీరామ
ఏవోపాయః ఉపేయభూతశ్చ ॥ ౧౭॥

అర్థ - అఖణ్డ నమః శబ్ద ఉపాయకా వాచక హై, ఐసా అర్థ కరనే పర “మకారకా వాచ్య
మేరే (జీవాత్మాకే)రకారకే వాచ్య శ్రీరామ హీ ఉపాయ ఔర ఉపేయ హైం।” యహ వాక్యార్థ
సమ్పన్న హోతా హై ।

దేహాసక్తాత్మబుద్ధిర్దురిధి భవతి పదం సాధు విద్యాత్పత్తీయం స్వాతన్త్ర్యాన్తో యది స్యాత్
ప్రథమమితరశేషత్వధీశ్చేద్ ద్వితీయం ఆత్మత్రాణోన్ముఖశ్చేన్నమ ఇతి చ పదం
బాన్ధవాభాసలోలః శబ్దం రామాభిధేయం విషయచపలధీశ్చేచ్ఛతుర్థీ ప్రపన్నః ॥ ౧౮॥

అర్థ - యది ఇస దేహమేం ఆసక్త హోనేకే కారణ ఉసమేం ఆత్మబుద్ధి హోతీ హై । తో
ఇస దేహాత్మబుద్ధిరూప భ్రాన్తికే నివారణకే లిప మన్తరాజకే తృతీయ పద మకారకే అర్థకా
అనుసన్ధాన కరనా ఉచిత హోతా హై । యది యహ జీవ అపసీ స్వతన్త్రతామేం అన్ధా
హోతా హో తో ప్రథమ పద రకారకే అర్థకా అనుసన్ధాన కరనా చాహిప । జబ యహ
అపనేకో శ్రీభగవాన్సే అన్యకా శేష సమర్థు, తబ ద్వితీయ పదకే అర్థకా అనుసన్ధాన కరే ।
అపసీ రక్షాకే లిప ఉపాయాన్తరమేం ప్రవృత్త హోనే పర నమః ఇస పదకే అర్థకా అనుసన్ధాన
కరే । శ్రీభగవాన్ హీ హమారే బాన్ధవ (బన్ధ)హైమ్ । తద్భిన్న సభి బాన్ధవాభాస హైమ్ ।
పుత్రమిత్రకలత్రాది బాన్ధవాభాసోమేం ప్రీతి హోనే పర రామ శబ్దకా అర్థానుసన్ధాన కరేమ్ ।
విషయోన్ముఖ, చపల, బుద్ధి హోనే పర చతుర్థి విభక్తికా అర్థానుసన్ధాన కరే ।

ద్వితీయరహస్యమ్

ద్వితీయం రహస్యం శ్రీరామః శరణం మమేత్యష్టాక్షరాత్మకం పదత్రయం తత్ర ప్రథమం
పదం శ్రీరామః ఇతి ద్వితీయం పదం శరణమితి మమేతి తృతీయం పదమ్ ॥ ౧॥

అర్థ - “శ్రీరామః శరణం మమ” యహ ద్వితీయ రహస్య హై । ఇస రహస్యాత్మక మన్తమేం
తీన పద హైమ్ । ఉస మన్తమేం ప్రథమ పద “శ్రీరామః” హై । ద్వితీయ పద “శరణమ్”
తథా తృతీయ పద “మమ” హై । శ్రీరామః ఇస ప్రథమ పదమేం తీన అక్షర “శరణమ్” ఇస
ద్వితీయ పదమేం తీన అక్షర తథా “మమ” ఇస తృతీయ పదమేం దో అక్షర హైం, ఇస
ప్రకార కుల మిలాకర ఇస మన్తమేం ఆర అక్షర హైమ్ ।

తత్ర శ్రీశబ్దేన సమస్తసమాశ్రయణీయా పరమాత్మాశ్రితనిఖిలజీవదోషనిహస్తీ శ్రీరామం

భగవంతం చేతనాచేతనవిజ్ఞాపనం శ్రావయన్తి స్వగుణైరఖిలం విశ్వం పూరయన్తి భగవతీ శ్రీసీతోచ్యతే || ౨||

అర్థ - “శ్రీరామః” పదకే అన్తర్గత శ్రీశబ్దకే ద్వారా అపనే గుణోనే అఖిల విశ్వకో వ్యాప్త కరనే వాలీ, పరమాత్మా శ్రీరామకే ఆశ్రిత రహనే వాలే జీవోజ్ఞే దోషోజ్ఞో నష్ట కరనే వాలీ, చేతనాచేతనోజ్ఞే ఉద్ధారకే లిప ఉనకీ ప్రార్థనా భగవాన్ శ్రీరామకో సునానే వాలీ, సమస్త జగత్కే ద్వారా సమ్యక్ ఆశ్రయ లేనే యోగ్య భగవతీ శ్రీసీతా జీ కహీ జాతీ హైమ్ | జ్ఞేనే శ్రీరామ అపనే గుణోనే సమగ్ర విశ్వకో వ్యాప్త కరతే హైమ్ | భగవతీ సీతాజీ భీ వైసీ హీ హైమ్ | మమతామయీ జగదమ్బా భగవతీ సీతా జీకా వాత్సల్య హృదయ భక్తకీ కరుణ పుకారనే శీఘ్ర ద్రవిత హో జాతా హై | కుపుత్రో జాయేత క్యచిదపి కుమాతా న భవతి | వే శీఘ్ర హీ అపనే భక్తకీ ప్రార్థనా శ్రీరామ జీకో సునా దేతీ హై |

తథా రామపదేన వాత్సల్యస్వామిత్యసౌశీల్యసౌలభ్యసర్వజ్ఞత్వసర్వశక్తిత్వావాప్తనమస్తకామత్వసర్వ జగత్కారణత్వసకలఫలప్రదత్వనిరవధికదయాసౌందర్యమాధుర్యాద్యనస్తగుణగణవిశిష్టో రామః ప్రతిపాద్యతే || 3||

అర్థ - శ్రీరామః పదకే ద్వితీయ ఘటక రామ శబ్దనే వాత్సల్య, స్వామిత్య, సౌశీల్య, సౌలభ్య, సర్వజ్ఞత్వ, సర్వశక్తిత్వ, అవాప్తనమస్తకామత్వ, సర్వజగత్కారణత్వ, సకలఫలప్రదత్వ, అసీమిత దయా, అసీమిత సౌందర్య, అసీమిత మాధుర్య ఆది అనన్త గుణసమూహోనే విశిష్ట శ్రీరామకా ప్రతిపాదన కీయా జాతా హై |

ఉపాయః శరణశబ్దేన ఉచ్యతే || ౪||

అర్థ - “శరణమ్” ఇన ద్వితీయ పదకే ద్వారా ఉపాయ కహో జాతా హై |

మమేతి పదేన భగవచ్ఛేషత్వజ్ఞానానన్దత్వాద్యుక్తలక్షణో జీవః ఉచ్యతే || ౫||

అర్థ - “మమ” ఇన తృతీయ పదకే ద్వారా భగవత్శేషత్వ, జ్ఞానత్వ, ఆనన్దత్వ, ఆది గుణోనే విశిష్ట జీవ కహో జాతా హై |

అబమస్త్రమేం ఆయే హుపి పదోజ్ఞే అర్థోజ్ఞో కహకర అబ మస్త్రార్థకో కహతే హైమ్ |

భగవచ్ఛేషత్వాదిలక్షణస్య మమ జీవస్య ఉక్త గుణవిశిష్టయా సీతయా సహితో వాత్సల్యాదిగుణవిశిష్టః శ్రీరామ ఏవ స్వప్రాప్తేః ఉపాయః ఉపేయశ్చ ఇతి వాక్యార్థః || ౬||

అర్థ - భగవత్శేషత్వ, జ్ఞానత్వానన్దత్వాది ఉక్త లక్షణోనే యుక్త ముర్ఘు దాసకే వాత్సల్య ఆది గుణ విశిష్ట భగవతీ సీతా సహిత వాత్సల్యాదిగుణ విశిష్ట శ్రీరామ హీ అపనీ ప్రాప్తిమేం ఉపాయ ఔర ఉపేయ దోనోం హైమ్ | “ఉపాయః శరణశబ్దేన ఉచ్యతే” ఇన వాక్యమేం ఉపాయ పదకో ఉపేయకా ఉపలక్షణ సమర్ఘునా చాహిపి క్యోజ్ఞీ ఊపర మస్త్రార్థ కరతే

సమయ శ్రీరామకో ఉపాయ ఔర ఉపేయ దోనో కహ గయా హై । “స్వబోధకత్వే
సతి స్వేతరబోధకత్వం ఉపలక్షణత్వమ్” ఉపలక్షణ అపనా బోధక హోతే హుప అపనేనే
ఇతరకా భీ బోధక హోతా హై । “ఉపాయః” పద అపనా బోధక హోతే హుప అపనేనే
ఇతర ఉపేయకా భీ బోధక హై । ఉపాయకో సాధన యా ప్రాపక కహ జాతా హై ।
ఉపేయకో ప్రాప్య కహ జాతా హై, ఇస ప్రకార “శ్రీరామః శరణం మమ” ఇస వాక్యకా అర్థ
కహ గయా ।

తృతీయరహస్యమ్

సకృదేవ ఏకవారం ఏవ అనావృత్తిలక్షణాం తవాస్మీతి చ యాచతే ఇతి ప్రపన్నాయ
మానసిం, వాచికిం చ ప్రపత్తిం కృతవతే అధికారిణే అనాలోచితవిశేషాలోకశరణోస్య
రఘుకులోద్భవో రామోఽహం సర్వభూతేభ్యో అభయం దదామి దద్వామిత్యర్థః ॥ ౧॥
అర్థ - సకృదేవకా అర్థ హై ఏక బార హీ అథవా అనావృత్తి । జాతి, కుల, యోగ్యతా ఆది
కిసీ విశేషతాకా విచార న కరనే వాలా సమ్పూర్ణ లోకోజ్ఞో శరణ దేనే వాలా రఘుకులమేం
ఉత్పన్న మైం రామ “మైం ఆపకా హీ హూఁ” ఇస ప్రకార ఏక బార హీ మానసి ప్రపత్తి
కరనే వాలే ఔర వాచికి ప్రపత్తి కరనే వాలే అధికారికో సభీ భూతోనే అభయ ప్రదాన కరతా
హూఁ ।

“సర్వభూతేభ్యః” ఇతి పఞ్చమీ చతుర్థీ చ పఞ్చమీ పక్షే అభయమితి సజ్ఞోచే
మానాభావాత భయహేతుభ్యః సర్వేభ్యో భూతేభ్యః స్వస్మాదపి అభయం దదామి
॥ ౨॥

అర్థ - సర్వభూతేభ్యః యహః చతుర్థీ అథవా పఞ్చమీ విభక్తి హై । పఞ్చమీ పక్షమేం
“అభయమ్” ఇస కథనకే కారణ భయకే అపాదానకే సజ్ఞోచమేం ప్రమాణకా అభావ
హోనేనే భయకా హేతు కేవల రావణ హీ నహిం బల్కి భయకే సభీ హేతుఁ లక్ష్యణ
ఆది ఔర అపనేనే భీ అభయ ప్రదాన కరతా హూఁ ।

అనేన సర్వస్యేశాన ఇత్యాది గుణజాతం సూచితమ్ ॥ 3॥

అర్థ - శ్రీభగవాన్కే ఇస కథననే ఉనకే సర్వశాసకత్వ, సర్వవశిత్వ ఆది గుణసమూహ
సూచిత హోతే హైమ్ ।

చతుర్థీపక్షే చ సర్వేభ్యో అభయం న కేవలం విభీషణాయ ॥ ౪॥

అర్థ - “సర్వభూతేభ్యః” యహః చతుర్థీ విభక్తి పక్షమేం యహ అర్థ హోతా హై కి కేవల
విభీషణకో హీ నహిం బల్కి “తవాస్మి” ఇస ప్రకార ఏక బార ప్రపత్తి కరనే వాలే సభీ
ప్రాణియోజ్ఞో అభయ ప్రదాన కరతా హూఁ ।

అనేన ప్రపత్తివిద్యాయాం సర్వేషాం దేవమనుష్యాదీనాం జీవానామధికారః సూచితః ॥ ౫ ॥
 అర్థ - చతుర్థి పక్షమేం ఉక్త అర్థకే ద్వారా ప్రపత్తి విద్యా (శరణాగతి)మేం దేవ, మనుష్యాది
 సభీ జీవోక్తా అధికార సూచిత హోతా హై ।

అభయం దదామ్యేతద్ వ్రతం మమేత్యనేన కస్యఞ్చిదపి దశాయాం పరిత్యాగాయోగ్యమిత్యర్థః
 ॥ ౬ ॥

అర్థ - మైం శరణాగతకో అభయ ప్రదాన కరతా హూఁ । యహ మేరీ ప్రతిజ్ఞా హై । ఇస
 కథననే యహ సిద్ధ హోతా హై కి శ్రీభగవాన్కే ద్వారా శరణాగత కిసీ భీ అవస్థామేం
 పరిత్యాగకే యోగ్య నహీం హై ।

అభయమేవ మోక్షో నామ, అథ సోఽభయం గతో భవతి । ఆనన్దం బ్రహ్మణో విద్వాన్ న
 విభేతి కుతశ్చన ఇతి బ్రహ్మవిద్యా ఫలత్వేన శ్రవణాత్ ॥ ౭ ॥

అర్థ - మోక్షకా హీ నామ అభయ హై । “అథ సోఽభయం గతో భవతి” (త్రైత్తిరీయోపనిషత్
 ౨/౩౧)జబ మనుష్య అభయ (మోక్ష)కే సాధనకో స్వీకార కరతా హై । తబ వహ అభయం
 - మోక్షకో గతః ప్రాప్త కరనే వాలా హోతా హై । ఆనన్దం బ్రహ్మణో విద్వాన్ న విభేతి
 కుతశ్చన । (త్రైత్తిరీయోపనిషత్ ౨/౩౩)ఆనన్ద గుణ వాలే బ్రహ్మకీ ఉపాసనా కరనే వాలా
 కిసీనే భయ నహీం కరతా । అర్థాత్ ఉనే సర్వదుఃఖోక్తా ఆత్మన్తిక అభావరూప మోక్ష
 ప్రాప్త హో జాతా హై । ఇస ప్రకార బ్రహ్మవిద్యాకే ఫలరూపనే అభయకా శ్రవణ హోతా హై
 । బ్రహ్మవిద్యాకా ఫల మోక్ష హోతా హై । అతః యహఁ అభయ పదకా అర్థ మోక్ష హై
 । శరణాగతి భీ బ్రహ్మవిద్యా హై । అతః శరణాగతిరూప బ్రహ్మవిద్యాకా ఫల మోక్ష హై
 । సంసార బన్ధననే ముక్త హోకర పరబ్రహ్మ శ్రీసీతారామజీకా సర్వదా దర్శన హీ మోక్ష
 హై ।

- ఇతి శ్రీమదగ్రస్వామివिरचितरहस्यत्रयार्षः समाप्तः ।

Encoded and proofread by Mrityunjay Rajkumar Pandey

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

